

under en hvilkensomhelst Form, skal jeg ikke gjøre nogen Modstand imod hans Ønske, men tværtimod stemme for Forslaget's Overgang til 2den Behandling; vi ere jo sandsynligvis nok flere, som ville følges ad i denne Sag. Altsaa, efter at jeg har hørt det ærede Medlems Motivering, mener ogsaa jeg, at det er bedst, at gaa den af ham anviste Vej til at ødelægge Sagen, og det er det jeg vil. Dermed skal jeg ikke forsøge denne Sag videre. Det er allerede paa 3die Dag, vi forhandle om denne Sag, men den er ogsaa af Bigtighed nok. Det er tidt nok sagt, at det er Danmarks Livssag, og det skal ogsaa Gud vide, at det er; men Livssag og Livssag er to Ting. De ærede Herrer mene, at Livssagen er Opretholdelsen af den danske Nation, jeg og mange med mig mene, at det er Livssagen, der vil gjøre det af med dens Liv. Saa snart vi faae Fæstningerne i Stand overhovedet, saa kan den ærede Krigsminister være vis paa, at der er mange Tusiinde her i Riget, som ville være meget bedrøvede over al den Krigslyst og Nummel, her føres; thi jeg kalder det saa. Naar man har den Opfattelse, jeg og Mange med mig har, at Sværkættelsen vil vise sig at være til Landets Ødelæggelse i Stedet for dets Opretholdelse — det er aabenbart, at det ikke gjøres med Forsæt, det kunde ikke falde mig ind at sige det — er det en Selvfølge, at man gjør al den Modstand derimod, man kan. Jeg gjentager, inden jeg slutter, hvad jeg sagde forleden Dag, at det, der er det Allerbedrøveligste, er Maaden, hvorpaa det Hele er kommet frem, og jeg gjentager det nok en Gang, jeg forstaa ikke, hvorledes den høitærede Krigsminister med samt hans Venner i Regjeringen fremdeles kan tro, at det vil være heldbringende for Nationen, at gjøre saa store og bethdelige Offre baade af Penge og af Folk, idet de egenmægtig i en konstitutionel Stat ikke bryde sig om konstitutionelle Former, men fuldstændig gaa paa egen Haand. Det er jo en Selvfølge, at kunde den ærede Krigsminister ad konstitutionel Vej, ligesom alle andre Krigsministre have gjort, overbevise os om, at det var rigtigt at foretage dette, ja saa var det selvfølgeligt, at det blev gjort, og saa vilde man naturlig med ganske andet Held, kunne vente at forsvare Befæstningen, thi saa var der Tillid til vort eget Værk. Men som det staa nu, er jeg overbevist om, at der vil vækkes mere og mere Mis-tillid mod Befæstningen, og skulde den høitærede Krigsminister leve og se en Krig ført mod denne Befæstning eller dette Anlæg, skulde han nok komme til at se, hvad Følgen vilde blive. Altsaa, jeg raader til, at

man nu lader Sagen gaa til 2den Behandling og over til et Udvalg; vi faae da at se, hvad Sagen vil ende med, Jeg vil i hvert Fald haabe, det ender med, hvad jeg be-gyndte at sige, nemlig at den bliver grundig viist ud af Verden. Hermed skal jeg slutte.

Solstein-Ledreborg: Det, der er Opgaven i denne Sag, er selvfølgelig at faae en virkelig og grundig saglig Forhandling sat i Værk. Det er Opgaven paa dette som paa alle andre Omraader, fordi det er vor Overbevisning, at der kun naas til at bringe en forfatningsmæssig Løsning af alle Opgaver tilveie gennem en saadan Forhandling. I saa Henseende skal jeg indrømme, at vi ere komne et lille Skridt videre frem end før. Det, som det kommer an paa ved en saadan Forhandling, er, at Grunde fremsføres, veies og respekteres. Uden de tre Ting bliver der aldrig nogen Forhandling mulig. Ved Magtsprog, ved Vittigheder og ved Overlegenhed naar man intet som helst Resultat af en Forhandling, ikke Andet end gjensidig Misforstaaelse. (Sagb: Hør!)... Ja, dersom jeg skulde kunne tyde det Hør som en Mulighed for, at ogsaa det ærede Medlem en Gang kunde komme til at forstaa Noget af det, vi sige, vilde det være mig overordentlig hjært. — Der er en Ting, der er ryddet af Veien, og som var en af de allervæsentligste Hindringer for Forhandling, og det er, om jeg saa maa sige, det patriotiske Argument. Vi have ligesom i Tider tilbage i Forfatningsstriden væsentlig levet paa det monarkiske Argument, som Forsvar mod dem, der ville bryde Kongens Ret til selv at vælge sine Ministre, ogsaa Krigsministeren. Saa have vi ogsaa en Tid levet paa Modstanden mod de Folk, der ikke havde Hjærte for Fædrelandets Forsvar. Saa længe man bevæger sig i saadanne Hyperbler, bliver aldrig nogen Forhandling mulig, saa hidser man kun sig selv og sine Modstandere til gjensidig Misforstaaelse, saa bevæger man sig paa Jølelfernes, de ægte og uægte Jølelfers Omraade. Men hvad enten Jølelferne ere ægte eller uægte, er det ikke Veien, hvorpaa man grunder en Forstaaelse. Paa Grundlag af Jølelser kan der reise sig en Kjærlighedsforstaaelse, men en saadan tror jeg ikke, der er noget Haab om mellem os og den høitærede Minister. Det kunde muligvis ogsaa blive det Modsatte, men det vilde jo være beklageligt. Nei, det, det kommer an paa, er virkelig klare Forstandsgrunde, og jeg siger derfor, det glæder mig at se, at hele den „patriotiske“